

Kirjallinen kysymys KK 667/2020 vp

Ville Tavio ps

Kirjallinen kysymys perintäkulujen kohtuullisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Maksamattomien laskujen siirtyminen perintään aiheuttaa maksuvelvollisille lisäkuluja, jotka ovat suuria alkuperäiseen maksamattomaan määrään nähden.

Lakiin on kirjattu summia, joita sovelletaan kuluttajasaatavien ja yrityssaatavien perintään.

Saatavien perinnästä annetun lain (513/1999) 10 a §:n mukaan kuluttajasaatavan perintätoimista saa velalliselta vaatia seuraavat määrät:

"1) kirjallisesta maksumuistutuksesta enintään 5 euroa;

2) 5 §:ssä tarkoitettua maksuvaatimuksesta enintään:

a) 14 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;

b) 24 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa;

c) 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa;

3) suoraan ulosottokelpoista saatavaa koskevasta 5 §:n mukaisesta maksuvaatimuksesta enintään 14 euroa;

4) puolet 2 tai 3 kohdassa mainitusta määrästä, jos kyse on samaa saatavaa koskevasta uudesta maksuvaatimuksesta;

5) 5 §:ssä tarkoitettua maksuvaatimuksesta enintään 5 euroa, jos saatavaa perii perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018) 2 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu perintätoiminnan harjoittaja; (1.6.2018/412);

6) velallisen pyynnöstä tehdystä maksuajan pidennyksestä enintään 5 euroa;

7) yhdessä velallisen kanssa laaditusta koko jäännössaatavan kattavasta maksusuunnitelmasta, joka on tehty kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, enintään:

a) 20 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa tai maksusuunnitelma käsittää enintään neljä maksuerää;

Kirjallinen kysymys KK 667/2020 vp

- b) 30 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;
- c) 50 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa ja maksusuunnitelma käsittää enemmän kuin neljä maksuerää;
- d) 20 euroa, jos saatava on suoraan ulosottokelpoinen.

Muusta kuin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta maksumuistutuksesta saa vaatia sen esittämisestä aiheutuvat todelliset kulut. Kulut voidaan periä käytetystä muistuttamistavasta keskimäärin aiheutuvien todellisten kustannusten mukaisina.

Velalliselta saa vaatia todelliset perintäkulut, jos perinnästä on sen edellyttämän tavanomaista suuremman työmäärän vuoksi aiheutunut muita kuin 1 momentissa mainittuja tai siinä säädettyt enimmäismäärät ylittäviä kuluja. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely vaadituista perintäkuiluista ja niiden perusteista sekä ilmoitettava kulujen määrän olevan muutoin sovellettavia enimmäismääriä suurempi. Enimmäismääriä ei kuitenkaan saa ylittää, jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava."

Perintälain 10 d §:n mukaan saman kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluna yhteensä enintään seuraavat määrät:

- "1) 60 euroa, jos saatavan pääoma on enintään 100 euroa;
- 2) 120 euroa, jos saatavan pääoma on yli 100 euroa, mutta enintään 1 000 euroa;
- 3) 210 euroa, jos saatavan pääoma on yli 1 000 euroa.

Velalliselta saa vaatia 1 momentissa säädetty määrät ylittävät todelliset perintäkulut, jos perinnän suorittaminen on ollut poikkeuksellisen vaikeaa eikä toteutettuja perintätoimia voida pitää suhteettomina ottaen huomioon erityisesti saatavan pääoma. Velalliselle on tällöin esitettävä erittely vaadituista perintäkuiluista ja niiden perusteista sekä samalla ilmoitettava ne syyt, joiden vuoksi kulut ylittävät muutoin sovellettavan kokonaiskuluvastuun enimmäismäärän.

Suoraan ulosottokelpoisen kuluttajasaatavan perinnästä velalliselta saa vaatia perintäkuluna yhteensä enintään 51 euroa."

Jos alkuperäinen maksamaton summa on ollut esimerkiksi hieman yli tuhat euroa, jo pelkästään kahden maksuvaatimuksen lähettämisestä saa lain nojalla veloittaa jopa 75 euroa (50 euroa ynnä 25 euroa). Veloitus on sekä euromääräisesti että prosentuaalisesti merkittävä, etenkin kun velallinen joutuu muutenkin maksamaan viivästyskorkoa.

Yrityssaatavien perinnässä perintäkulujen enimmäismäärille ei ole säädetty yhtä täsmällisiä enimmäismääriä kuin kuluttajasaatavien perinnässä.

Perintälain 10 e §:ssä säädetään perintäkulujen vakiokorvauksesta seuraavaa:

Kirjallinen kysymys KK 667/2020 vp

"Jos kaupallisten sopimusten maksuehdoista annetun lain (30/2013) 1 §:ssä tarkoitettu maksu on viivästynyt siten, että velkojalla on oikeus viivästyskorkoon, velkojalla on oikeus saada velalliselta 40 euroa vakiokorvauksena perintäkuluista. Velkojalla on tällöin oikeus saada korvausta 10 §:ssä tarkoitetuista perintäkuluista vain siltä osin kuin niiden määrä ylittää vakiokorvauksen määrän."

Lain nojalla velkojalla on siis käytännössä aina oikeus saada ainakin 40 euroa perintäkulujen vakiokorvauksena. Sen yli menevä osuus velallisella on velvollisuus korvata kohtuulliseen määrään asti.

Kulujen kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suoritustapa ja muut seikat. Kysymys on kokonaisarviointista, jossa kaikki asiaan vaikuttaneet seikat otetaan huomioon.

Kohtuullisuus ei kuitenkaan aina toteudu. Perintätoimistot vaativat usein tavanomaisesti yrityksiltä yli 40 euron kuluja, vaikka kyseessä ei ole ollut poikkeuksellisen työläitä perintäprosesseja vaan tavanomaisia perintärutiineja. Ei ole kohtuullista, että toimeksiannon vastaanotosta ja rekisteröimisestä sekä kirjeen lähettämisestä laskutetaan yli 40 euron perintäkukat.

Käytännössä perintäkulujen kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan karkeasti ottaen todeta, että alle sadan euron kulut katsotaan yleensä kohtuullisiksi ja sen yli menevät ovat kohtuuttomia, ellei perintätoimistolla ole näyttöä tavallista työlämmästä perinnästä (lähde: Suomen Yrittäjät). Tämä mahdollistaa toimintakulttuurin, jossa perintätoimistot voivat ilmoittaa perintätoimilleen lähes sadan euron suuruisia kuluja, vaikka todellinen kustannus olisi pienempi.

Jos velalliselle on epäselvää, mistä perintäkulut muodostuvat, velallisella on pyynnöstä oikeus saada velkojalta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Tiedossa on kuitenkin, että osa perintätoimistoista kiertää tätä vastuutaan esimerkiksi siten, että perintäkulujen erittelyä pyydetessä ilmoitetaan tehty toimenpiteet päivämäärien kera, mutta ei euromääräisiä kustannuksia, jolloin velallinen ei voi laskea selvityksestä kustannuksia yhteen ja vakuuttua siitä, että summa täsmää velalliselle ilmoitetun perinnän kokonaiskustannuksen kanssa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä huolehtiakseen siitä, että kuluttaja- ja yrityssaatavien perintäkuluja kohtuullistetaan nykyistä matalammalle tasolle ja

miten hallitus varmistaa, että perintätoimista veloittavat kulut täsmäävät toimenpiteiden todellisiin kustannuksiin etenkin lakiin kirjatun vakiokorvaussumman ylittyessä?

Kirjallinen kysymys KK 667/2020 vp

Helsingissä 18.9.2020

Ville Tavio ps